

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัย เรื่อง การศึกษาภาวะผู้นำ และทิศทางใหม่ เพื่อสร้างแรงจูงใจในการทำงานให้ชุมชน ในยุคไทยแลนด์ 4.0 ได้สรุปผลและอภิปรายผลการวิจัยดังนี้

สรุปผลการวิจัย

กระบวนการเรียนรู้ของผู้นำชุมชนด้านการพัฒนาความรู้ของตนเองนั้นเกิดจากการที่ผู้นำชุมชนเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชนตามคำแนะนำของชาวบ้านในชุมชนมี การเรียนรู้ในการพัฒนาตนเองในระดับมาก มีความสนใจในการนำเทคโนโลยีใหม่ๆ มาใช้ ในระดับมาก และมีทักษะที่หลากหลายในการเข้าร่วมกิจกรรมกับชุมชน ในระดับมาก

เพื่อพัฒนาความเข้มแข็งของชุมชนในสังคมสมัยใหม่ ของผู้นำชุมชนเกิดจากการมีส่วนร่วมในการเสนอแนะเพื่อหาวิธีการในการแก้ไขปัญหาต่างๆ ในชุมชนร่วมกับผู้อื่นในที่ประชุม ในระดับมาก การมีส่วนร่วมในการให้คำปรึกษาเพื่อดำเนินกิจกรรมพัฒนาชุมชนให้เข้มแข็ง ในระดับมาก และมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์หาสาเหตุของปัญหาในที่ประชุมเวทีประชาคม ในระดับมาก

ในส่วนของผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ มี 3 กลุ่ม ได้แก่ 1)ผู้นำชุมชนในเทศบาลเมืองท่าช้าง ประเภทประธานชุมชน หรือผู้แทน 2)อาสาสมัครสาธารณสุข (อสม.) 3)แกนนำผู้สูงอายุ

ผู้นำชุมชนในเทศบาลเมืองท่าช้าง ประเภทประธานชุมชน หรือผู้แทนมีสิ่งจูงใจในการทำกิจกรรมเพื่อชุมชนในยุคไทยแลนด์ 4.0 คือมีใจอยากช่วยเหลือสังคมทำแผนงานดูแลความเป็นอยู่ของชุมชน เพื่อให้ชุมชนมีความรัก ความสามัคคี การได้ช่วยเหลือผู้อื่นและทำประโยชน์ต่อสังคม อยากให้คนในชุมชนมีความสุขแท้จริง อยากให้ชุมชนเป็นชุมชนที่เข้มแข็งและอยากเห็นชุมชนมีความเจริญและสมบูรณ์แบบมีการนำเทคโนโลยีมาปรับใช้กับชุมชน สำหรับการวางแผนเพื่อเข้าสู่การเป็นผู้นำชุมชนมีกระบวนการดังต่อไปนี้การเข้าสู่ชุมชนจะทำตนเป็นเนื้อเดียวกับชุมชน เพื่อให้เกิดความเชื่อถือและใช้เพลงเป็นตัวนำและให้เกิดความสุข สนุกสนาน ได้รับการคัดเลือกมาจากชุมชน การร่วมมือ การสัมมนา การลงชุมชนและต้องมีการประชาคม เพื่อนำเสนอในกิจกรรม ของชุมชนในการวางแผนให้ชุมชนมีส่วนร่วมในงานของชุมชน ในส่วนของความเห็นต่อปัญหาในพื้นที่ในสังคมสมัยนี้ คือปัญหาทุกอย่างมีทางแก้ไขแต่บางครั้งต้องใช้เวลา บางครั้งประชาชน ไม่ค่อยให้ความร่วมมือ ผู้สูงอายุในเขตเทศบาลส่วนใหญ่ขาดการดูแล อยากให้คนในชุมชน สามัคคี ปรองดองต้องการให้พื้นที่ปลอดภัยจากยาเสพติด และต้องการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรม สำหรับคุณสมบัติของการเป็นผู้นำต้องเป็นผู้อ่อนน้อม ใช้คำพูดด้วยถ้อยคำไพเราะ และมีบุคลิกที่น่าเชื่อถือ สดชื่น แจ่มใส แต่งกายให้เหมาะสมกับกาลเทศะ เป็นผู้เสียสละให้ชุมชน ต้องมีความรู้พอสมควรมีลักษณะการเป็นผู้นำ สำหรับประเด็นสำคัญที่ทำให้ประสบความสำเร็จ คือ ปฏิบัติงานในแต่ละครั้งด้วยความตั้งใจ ให้ความสำคัญกับทุกคนตรงเวลา และศึกษาพื้นที่ของทุกชุมชน ให้ความสำคัญกับผู้นำของชุมชนความสามัคคีในชุมชน และความรักใคร่กลมเกลียวและการเสียสละ การทุ่มเททำงานเพื่อผู้สูงอายุในเขตเทศบาล เป็นคนดี ทำ

ด้วยความจริงใจและโปร่งใสและซื่อสัตย์ ในด้านของการเปิดใจในการนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินงาน นำมาจากโมเดลพัฒนาเศรษฐกิจของรัฐบาล ภายใต้การนำของพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีและหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ที่เข้ามาบริหารประเทศบนวิสัยทัศน์ที่ว่า “มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน” ที่มีภารกิจสำคัญในการขับเคลื่อนปฏิรูปประเทศด้านต่าง ๆ เพื่อปรับแก้ จัดระบบ ปรับทิศทาง และสร้างหนทางพัฒนาประเทศให้เจริญ จึงเห็นว่าการเปิดใจยอมรับจะทำให้ชุมชนได้รับความเจริญก้าวหน้า และประเด็นสุดท้ายในส่วนของข้อเสนอแนะเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้นำและวิธีการเข้าสู่การเป็นผู้นำชุมชนให้กับผู้ที่สนใจ มีดังนี้คือผู้นำ มีสุขภาพจิตดี สุขภาพกายดี แข็งแรง มีความสุขวิธีการ ต้องศึกษาชุมชนแต่ละชุมชนแต่ละชุมชนว่ามีวิถีชีวิตอย่างไร มีสิ่งใดที่ทำให้เกิดความสุข มีสิ่งใดที่ทำให้เกิดปัญหามีความจริงใจ เสียสละ และมีบุคลิกภาพที่ดี ต้องมีความรู้พอสมควรมีลักษณะการเป็นผู้นำ และตั้งใจทำงานให้ผู้สูงอายุในชุมชนมีจิตใจที่ดีต่อบุคคลในชุมชน ของตนเอง และสังคม รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น แนะนำสิ่งที่ดีงามต้องเป็นผู้ที่มีคุณธรรมและทำงานด้วยความซื่อสัตย์

ผู้นำชุมชนในเทศบาลเมืองท่าช้างประเภทผู้นำกลุ่มอาสาสมัครสาธารณสุข(อสม.) มีสิ่งจูงใจในการทำกิจกรรมเพื่อชุมชนในยุคไทยแลนด์ 4.0 คือ การมีส่วนร่วมในการพัฒนา ให้ชุมชนนำอยู่ การได้เป็นจิตอาสา แบ่งปันสิ่งที่ดีให้กับผู้อื่น และสำนึกรักบ้านเกิดสำหรับการวางแผนเพื่อเข้าสู่การเป็นผู้นำชุมชน คือ ทำความดี พูดจริงทำจริง เสียสละ มีการทำแผนงานที่จะทำ ร่วมแสดงความคิดเห็น เข้าร่วมกิจกรรมช่วยเหลือชุมชน ร่วมกิจกรรมที่เป็นสาธารณะ ช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาส นำตัวเองเข้ามาเป็นจิตอาสา เป็นตัวแทนของหมู่บ้านและให้ความรู้กับเยาวชนในหมู่บ้าน สำหรับความเห็นต่อปัญหาในพื้นที่ในสังคมสมัยนี้ ได้แก่ปัญหาการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร ปัญหายาเสพติด เด็กติดเกมส์ การขาดความสามัคคี ปัญหาทุกปัญหาสามารถแก้ไขได้ อยากให้ทุกองค์กรทำให้จริงๆ อย่างต่อเนื่อง ในส่วนของคุณสมบัติของการเป็นผู้นำต้องเป็นบุคคลที่เสียสละ ดูแลชุมชนของตนเอง มีความยุติธรรม ซื่อสัตย์ ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้ร่วมงาน เป็นจิตอาสาจริงๆ เสียสละ และเป็นตัวแทนชาวบ้านได้ ใจกว้าง เปิดรับปัญหา และแก้ไขได้ สำหรับสิ่งที่สำคัญที่ทำให้ประสบความสำเร็จคือการช่วยเหลือกันและกัน การให้โดยไม่หวังสิ่งตอบแทน การให้ด้วยใจบริสุทธิ์ สติของตัวเอง ความขยัน อดทน ความมุ่งมั่น ความตั้งใจที่แน่วแน่ ความอดทนอดกลั้น สำหรับในส่วนของ การเปิดใจในการนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินงานนั้นต้องพัฒนาโครงสร้างเศรษฐกิจใหม่ที่มีการใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ที่ประชาชนสามารถสร้างรายได้ได้ด้วยตนเอง ไม่ว่าจะเป็น ภาคธุรกิจ การเกษตร การศึกษา และแรงงาน จากระบบเศรษฐกิจที่เน้นการผลิตโดยใช้แรงงานเครื่องจักรและทรัพยากร เปลี่ยนมาเป็นการผลิตบนฐานความรู้และเทคโนโลยี และประเด็นสุดท้ายในส่วนของข้อเสนอแนะเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้นำและวิธีการเข้าสู่การเป็นผู้นำชุมชนให้กับผู้ที่สนใจ คือ ผู้นำต้องมีความจริงใจ เสียสละ และมีบุคลิกที่ดี ต้องมีความรู้พอสมควรมีลักษณะการเป็นผู้นำ และตั้งใจทำงานให้ผู้สูงอายุในชุมชน มีจิตใจที่ดีต่อบุคคลในชุมชน ของตนเอง และสังคม รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น แนะนำสิ่งที่ดีงาม ต้องเป็นผู้ที่มีคุณธรรมและทำงานด้วยความซื่อสัตย์ สอดคล้องกับ งานวิจัยของนิศากร หวลจิตร์(2557, บทคัดย่อ) ทำการศึกษาเรื่อง “การศึกษาศักยภาพผู้นำชุมชน เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในกระบวนการเรียนการสอนวิชาภาวะผู้นำและผู้ตาม ” ผลการวิจัย พบว่า 1)ผู้นำชุมชน ในเทศบาลเมืองท่าช้าง ส่วนมากเป็นเพศหญิง มีความหลากหลาย

ทางด้านอายุ ส่วนระดับการศึกษา โดยส่วนมากต่ำกว่าระดับปริญญาตรี แต่ผู้นำชุมชน ในเทศบาลเมืองท่าช้างมีความสามารถในการช่วยดำเนินกิจกรรมต่างๆ เพื่อสังคมด้วยมีทัศนคติในการทำงานเพื่อชุมชน และร่วมดำเนินงานต่างๆ อย่างเต็มศักยภาพ2)ผู้นำชุมชน มีทัศนคติด้านบวกต่อการทำงานเพื่อชุมชน อีกทั้งเป็นผู้นำทางความคิด อาชีพ และด้านศีลธรรม3) ผู้นำชุมชนสามารถประยุกต์งานราชการกับเป้าหมายเพื่อชาวบ้าน โดยเสนอแผนงานและกิจกรรมเข้าสู่หน่วยราชการได้และสามารถประสานทรัพยากรภายในและภายนอกชุมชน4)การนำความรู้ที่ได้รับมาประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนวิชาภาวะผู้นำและ ผู้ตามได้เชิญผู้นำในกลุ่มผู้สูงวัยมาให้ความรู้กับนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนวิชาภาวะผู้นำและ ผู้ตาม ทั้งนี้จะได้ดำเนินการจัดสัมมนาการเพิ่มศักยภาพภาวะผู้นำและผู้ตามให้กับนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนวิชานี้ในแต่และภาคการศึกษาต่อไป

ผู้นำชุมชนในเทศบาลเมืองท่าช้างประเภทผู้นำกลุ่มผู้สูงอายุมีสิ่งจูงใจในการทำกิจกรรมเพื่อชุมชนในยุคไทยแลนด์ 4.0 คือ ได้รับการยอมรับมาตั้งแต่อายุยังน้อย เข้าวัดทำบุญ จนถึงปัจจุบันที่เกษียณอายุ และมีโอกาสได้ลงชุมชนอยู่ตลอด ทำด้วยจิตอาสาให้กับชุมชน ผู้สูงอายุในเขตเทศบาลเมืองท่าช้างเลือกให้เป็นผู้นำ อยากเห็นสังคมน่าอยู่ร่มเย็นเป็นสุข ต้องการที่จะให้ชุมชนมีการร่วมกิจกรรมกัน สำหรับการวางแผนเพื่อเข้าสู่การเป็นผู้นำชุมชน นั้นต้องสำรวจ วิเคราะห์ ปฏิบัติ ประเมินผล ติดตาม การเตรียมความพร้อมของตัวเองให้พร้อมในการรับผิดชอบการวางแผนว่าจะทำอะไร เมื่อไร ที่ไหน อย่างไร และเมื่อมีปัญหาจะแก้ปัญหายังไง ในส่วนของความเห็นต่อปัญหาในพื้นที่ในสังคมสมัยนี้พบว่า ปัญหาทุกอย่างมีทางแก้ไขแต่บางครั้งต้องใช้เวลา บางครั้งประชาชนไม่ค่อยให้ความร่วมมือผู้สูงอายุในเขตเทศบาลส่วนใหญ่ขาดการดูแล อยากให้คนในชุมชน สามัคคีปรองดองและต้องการให้พื้นที่ปลอดภัยจากยาเสพติด และต้องการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมสำหรับในประเด็นคุณสมบัติของการเป็นผู้นำ นั้นจิตใจพร้อมเสียสละ มีความรู้ความสามารถ หาเหตุจูงใจให้ผู้อื่นมีส่วนร่วมในชุมชน รับผิดชอบในชุมชน ให้ความเสมอภาค

การรับผิดชอบ ตรงเวลา รอบคอบ ยอมรับฟังและเป็นคนเปิดใจกว้าง อุทิศชีวิตเพื่อชุมชนและสังคม โดยไม่หวังผลประโยชน์จากชุมชนสำหรับสิ่งที่สำคัญที่ทำให้ประสบความสำเร็จ คือ ปฏิบัติงานในแต่ครั้งด้วยความตั้งใจ ให้ความสำคัญกับทุกคน ตรงเวลา และศึกษาพื้นที่ของทุกชุมชน ให้ความสำคัญกับผู้นำของชุมชน สามัคคีในชุมชน และความรักใคร่กลมเกลียวและการเสียสละทุ่มเททำงานเพื่อผู้สูงอายุในเขตเทศบาล เป็นคนดี ทำด้วยความจริงใจและโปร่งใสและซื่อสัตย์สำหรับประเด็นของการเปิดใจในการนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินงาน ด้วยการฝึกเรียนรู้ อาจยากบ้าง ให้ลูกหลานสอน เช่น การใช้ไลน์ หรือ เฟสบุ๊ค และประเด็นสุดท้ายข้อเสนอแนะเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้นำและวิธีการเข้าสู่การเป็นผู้นำชุมชนให้กับผู้ที่สนใจ คือ ผู้นำไม่หุบปาก ไม่ลำเอียง ไม่วางโต ไม่ชอนงาน ต้องเป็นคนที่มีความซื่อสัตย์สุจริต มีความยุติธรรม ไม่เห็นแก่พวกพ้องของตนเอง มีความเสมอภาคและยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น น่าเชื่อถือ เสียสละ โอบอ้อมอารี จิตใจดี ไม่เอาเปรียบผู้อื่น ซื่อตรงต่อหน้าที่ ไม่แบ่งแยกพวกพ้อง บริหารงานในชุมชนอย่างเป็นกลาง ยุติธรรม ซึ่งสอดคล้องกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในการทำงานและยึดมั่นผูกพันของพนักงาน (รัตติกรณ์, 2553) งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์หลัก เพื่อศึกษาโครงสร้างความสัมพันธ์ระหว่างการเห็น

คุณค่าในตนเอง แรงจูงใจภายใน จิตวิญญาณในการทำงาน และภาวะผู้นำของผู้บังคับบัญชาที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในการทำงานและความยึดมั่นผูกพันของพนักงาน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ พนักงานในองค์การธุรกิจเอกชนด้านการสื่อสารและโทรคมนาคมในประเทศไทย 3 องค์การ รวมจำนวน 458 คน ผลการวิจัยพบว่า การเห็นคุณค่าในตนเอง แรงจูงใจภายใน จิตวิญญาณในการทำงาน และภาวะผู้นำของผู้บังคับบัญชามีอิทธิพลทางตรงต่อความพึงพอใจในการทำงาน ภาวะผู้นำของผู้บังคับบัญชาส่งผลทางตรงและมีอิทธิพลสูงสุดต่อความพึงพอใจในการทำงาน (ค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลบรรทัดฐาน = 0.52) อย่างไรก็ตาม อิทธิพลโดยรวมสูงสุดมาจากจิตวิญญาณในการทำงานที่มีอิทธิพลทางอ้อมผ่านภาวะผู้นำของผู้บังคับบัญชา นอกจากนี้แรงจูงใจภายใน จิตวิญญาณในการทำงาน และความพึงพอใจในการทำงานมีอิทธิพลทางตรงต่อความยึดมั่นผูกพันของพนักงาน มีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลทางตรงและอิทธิพลโดยรวมเท่ากับ 0.37 และ 0.54 ตามลำดับ ความสัมพันธ์ในโมเดลสามารถอธิบายความแปรปรวนของความพึงพอใจในการทำงานและความยึดมั่นผูกพันของพนักงานได้ร้อยละ 74 และร้อยละ 62 ตามลำดับ จากผลของการวิจัยดังกล่าวยืนยันความสำคัญของการเห็นคุณค่าในตนเอง แรงจูงใจภายใน จิตวิญญาณในการทำงานของพนักงานและภาวะผู้นำของผู้บังคับบัญชา ดังนั้นองค์การควรให้ความสำคัญกับปัจจัยดังกล่าวเพื่อส่งเสริมและพัฒนาให้พนักงานมีความพึงพอใจในการทำงานและมีความยึดมั่นของพนักงานสูงขึ้น

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการดำเนินงานวิจัยในระยะที่ 2 ได้ข้อมูลจากการอบรม การทำแบบประเมินความพึงพอใจ หลังการอบรม และจากการทำแบบวัดความเป็นผู้นำสมัยใหม่ 5 องค์ประกอบ การอบรมผู้นำชุมชน โดยให้ผู้นำชุมชนเข้าร่วมอบรมของคณะวิทยาการคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยคณะผู้วิจัยได้เป็นภาคีเครือข่ายในการจัดอบรม

หลังจากให้ความรู้กับผู้นำชุมชนเกี่ยวกับ ไทยแลนด์ 4.0 ผู้วิจัยได้นำแบบวัดภาวะผู้นำ 5 องค์ประกอบ ให้ผู้นำชุมชนทั้ง 66 คน ได้ทำซึ่งแบบวัดภาวะผู้นำ 5 องค์ประกอบ มีจำนวน 30 ข้อ เป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตั้งแต่ ไม่เคยเลย (0 คะแนน) ไปจนถึงบ่อยมาก (4 คะแนน) โดยผู้ทำแบบวัดประเมินเกี่ยวกับพฤติกรรม หรือกระบวนการที่ตนเองมีอิทธิพล จูงใจ สนับสนุน ผู้ตามหรือผู้ใต้บังคับบัญชาให้ปฏิบัติงาน หรือดำเนินกิจกรรม เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของกลุ่ม หรือ ชุมชน ประกอบด้วยองค์ประกอบที่ 1 การสร้างแรงบันดาลใจให้ผู้ใต้บังคับบัญชา องค์ประกอบที่ 2 การใส่ใจและมีความหวังดีกับผู้อื่น องค์ประกอบที่ 3 การมีศีลธรรมในการดำเนินงาน องค์ประกอบที่ 4 การสร้างเสริมจิตสำนึกที่ต่อองค์ประกอบที่ 5 การเปิดใจยอมรับเทคโนโลยีสมัยใหม่

ภาวะผู้นำ 5 องค์ประกอบของผู้นำชุมชนในเทศบาลเมืองท่าช้างในภาพรวม มีประเด็นการส่งเสริมให้ผู้ใต้บังคับบัญชารักชุมชน การส่งเสริมให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีส่วนร่วมในการทำงาน การ

ค่อนข้างบ่อย รองลงมาเป็นประเด็นการรักษาน้ำใจผู้ใต้บังคับบัญชาที่มีการดำเนินงานในระดับค่อนข้างบ่อยและการส่งเสริมให้มีการใช้สังคมออนไลน์ในการติดต่อสื่อสารระหว่างผู้นำชุมชนมีการดำเนินงานในระดับค่อนข้างบ่อย

แยกแต่ละประเด็นของแต่ละองค์ประกอบ

องค์ประกอบที่ 1 การสร้างแรงบันดาลใจให้ผู้ใต้บังคับบัญชาของผู้นำชุมชนในเทศบาลเมืองท่าช้าง ในประเด็นการส่งเสริมให้ผู้ใต้บังคับบัญชารักชุมชนรักชุมชน อยู่ในระดับบ่อยมาก สำหรับภาพรวมทั้งองค์ประกอบที่ 1 ในทั้ง 3 ประเด็นอันดับแรกการส่งเสริมให้ผู้ใต้บังคับบัญชารักชุมชน การส่งเสริมให้ผู้ใต้บังคับบัญชาพัฒนาตนเอง และการส่งเสริมให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีส่วนร่วมในการทำงาน อยู่ในระดับค่อนข้างบ่อย

องค์ประกอบที่ 2 การใส่ใจและมีความหวังดีกับผู้อื่นของผู้นำชุมชนในเทศบาลเมืองท่าช้าง ในประเด็นการรักษาน้ำใจผู้ใต้บังคับบัญชา มีความปรารถนาดีกับผู้ใต้บังคับบัญชา มีความห่วงใยในความสุขของผู้ใต้บังคับบัญชา อยู่ในระดับค่อนข้างบ่อย

องค์ประกอบที่ 3 การมีศีลธรรมในการดำเนินงานของผู้นำชุมชนในเทศบาลเมืองท่าช้าง ในประเด็นการดำเนินงานกิจกรรมของชุมชนด้วยยึดหลักจรรยาบรรณ การดำเนินงานกิจกรรมของชุมชนด้วยความซื่อสัตย์ การดำเนินงานกิจกรรมของชุมชนด้วยความเอื้อเฟื้อ อยู่ในระดับค่อนข้างบ่อย

องค์ประกอบที่ 4 การสร้างเสริมจิตสำนึกที่ดีของผู้นำชุมชนในเทศบาลเมืองท่าช้าง ในประเด็นการส่งเสริมจิตอาสาให้เกิดขึ้นในชุมชน อยู่ในระดับบ่อยมาก สำหรับภาพรวมทั้งองค์ประกอบที่ 4 ในทั้ง 3 ประเด็นอันดับแรกการส่งเสริมจิตอาสาให้เกิดขึ้นในชุมชน การส่งเสริมให้มีการรักษาความสะอาดในชุมชน และการส่งเสริมให้ชุมชนเป็นชุมชนปลอดยาเสพติด อยู่ในระดับค่อนข้างบ่อย

องค์ประกอบที่ 5 การเปิดใจยอมรับเทคโนโลยีสมัยใหม่ของผู้นำชุมชนในเทศบาลเมืองท่าช้าง ในประเด็นส่งเสริมให้มีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในชุมชน การส่งเสริมให้ผู้ใต้บังคับบัญชาพัฒนาตนเองด้านเทคโนโลยี และการส่งเสริมให้มีการใช้สังคมออนไลน์ในการติดต่อสื่อสารระหว่างผู้นำชุมชน อยู่ในระดับค่อนข้างบ่อย

ในภาพรวม ทั้งในส่วนของการใช้เครื่องมือ และการระดมสมองในกิจกรรมต่างๆ พบว่า ภาวะผู้นำของผู้นำชุมชนในเทศบาลเมืองท่าช้าง เกิดขึ้นจากบทบาทและศักยภาพด้านอุดมการณ์นั้น สมาชิกมีความต้องการ มีความสนใจร่วมกัน มีคณะทำงานมีตัวแทนของกลุ่มที่เข้มแข็ง ดำเนินงานอยู่ในกฎระเบียบร่วมกัน จึงช่วยให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ ในส่วนของหลักสูตรในการอบรมผู้นำชุมชนยุคไทยแลนด์ 4.0 ในหลักสูตรต้องเน้นเรื่องการสื่อสารกัน มีการนำเทคโนโลยีใหม่ๆ มาประยุกต์ใช้ในการทำงานร่วมกัน เช่น จดหมาย Facebook Line โทรศัพท์ เพื่อสะดวกในการติดต่อสื่อสารกัน ดังนั้นผู้นำในยุคสมัยใหม่ ไทยแลนด์ 4.0 ต้องเข้าใจโลกสมัยใหม่ ก้าวทันกับการเปลี่ยนแปลงของยุคของสมัย ภายใต้การน้อมนำการนำเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ รวมไปถึงการเข้าใจการสื่อสารทั้งแบบทางการและแบบไม่เป็นทางการ สำหรับการสื่อสารแบบไม่เป็นทางการ ได้แก่ การติดต่อตามความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงานในโครงสร้างองค์กร ส่วนการสื่อสารแบบไม่เป็นทางการ ได้แก่ การพูดคุยส่วนตัว และการรวมกลุ่มสนทนากัน ซึ่งผู้นำชุมชนส่วนใหญ่จะได้ใช้การสื่อสารแบบไม่เป็น

ทางการ ควรมีการใช้คำพูดที่สุภาพ เข้าอกเข้าใจกัน ช่วยเหลือเกื้อกูลกันอันจะส่งผลให้เกิดการพัฒนาชุมชนร่วมกัน และก่อให้เกิดความเจริญในชุมชนต่อไป

สรุปผลและอภิปรายผลจากการประชุมระดมสมอง

สำหรับผลจากการประชุมระดมสมองพบว่า ผู้นำชุมชนกล้าคิดกล้าทำและมีความรับผิดชอบ มีวิสัยทัศน์ที่จะต้องปรับตัวเองให้ทันกับสังคมในยุคการใช้เทคโนโลยีเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาชุมชน รู้จักการเสียสละเพื่อส่วนรวม และสิ่งที่สำคัญที่ทำให้ตัวผู้นำประสบความสำเร็จ คือ ความจริงใจความมีสามัคคี รับฟังความคิดเห็นจากคนอื่นแล้วนำมาช่วยกันแก้ไข ส่วนการทำงานร่วมกันกับชุมชนให้เกิดประสิทธิผล นั้น จะต้องสำนึกรักบ้านเกิด ร่วมกันรับผิดชอบในชุมชนสำรวจ วิเคราะห์ ปฏิบัติ ประเมินผล และติดตามอย่างสม่ำเสมอซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวรางคณา วงศ์มหาชัย(2535, บทคัดย่อ) ทำการศึกษาเรื่อง “บทบาท ของผู้นำในการพัฒนาองค์กรประชาชน : ศึกษากรณีเฉพาะ การพัฒนาองค์กรประชาชนระหว่างชุมชนของมูลนิธิพัฒนาอีสานพบว่า 1) บทบาทผู้นำในขั้นตอนการก่อตัวของกลุ่ม บทบาทที่ชัดเจน ได้แก่ บทบาทผู้ให้การศึกษาในลักษณะของการประชุม ให้ข้อมูล ข่าวสาร ซึ่งเป็นการกระตุ้นให้เห็นความสำคัญของการรวมกลุ่ม 2) บทบาทผู้นำในขั้นการดำเนินการของกลุ่ม บทบาทที่ชัดเจน ได้แก่ บทบาทผู้บริหารเป็นผู้วางระเบียบแบบแผนดำเนินการ และจัดสรรทรัพยากรบุคคลให้เหมาะกับกิจกรรม 3) บทบาทผู้นำในขั้นการเจริญเติบโตของกลุ่ม บทบาทในขั้นตอนนี้ไม่แตกต่างไปจากขั้นดำเนินการมากนัก ซึ่งบทบาทที่ชัดเจน ได้แก่ บทบาทผู้บริหารที่ต้องปรับปรุงระเบียบกฎเกณฑ์ และการดำเนินการของกลุ่มให้สอดคล้องกับสถานการณ์ มีการพิจารณาเพิ่มทุน เพิ่มสมาชิก และเพิ่มกิจกรรม

สำหรับการนำความรู้ที่ได้รับมาประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนวิชาภาวะผู้นำและผู้ตามได้เชิญผู้นำในกลุ่มผู้สูงวัยมาให้ความรู้กับนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนวิชาภาวะผู้นำและผู้ตาม ทั้งนี้จะได้ดำเนินการจัดสัมมนาการเพิ่มศักยภาพภาวะผู้นำและผู้ตามให้กับนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนวิชานี้ในแต่และภาคการศึกษาต่อไปเพื่อให้นักศึกษาตระหนักรู้ว่า ผู้นำในทศวรรษหน้าจะต้องพัฒนาผู้ใต้บังคับบัญชาให้มีความสามารถที่จะทำงานได้เอง ไม่ได้ขึ้นอยู่กับผู้นำองค์กรหรือหัวหน้าหน่วยงานอีกแล้ว ลักษณะของผู้นำในทศวรรษหน้าคือ

1. ต้องเป็นผู้นำที่ไม่มากเกินไปในทางใดทางหนึ่ง คือ ไม่ใช่ผู้นำที่มุ่งแต่งงานอย่างเดียวหรือมุ่งที่คนอย่างเดียว จะต้องอยู่ตรงกลางระหว่างความมากเกินไปและน้อยเกินไปในเรื่องของความรับผิดชอบงานและการควบคุมงาน การบริหารในยุคหน้าคือการก้าวสู่สถานการณ์ที่คาดคะเนไม่ได้ การบริหารไม่ได้อาศัยคนใดคนหนึ่งตัดสินใจ แต่ผู้ปฏิบัติงานจะต้องแก้ปัญหาเองและแต่ละปัญหาที่เกิดขึ้นมีความแตกต่างกัน โดยต้องใช้คนที่มีความหลากหลายเพราะทุกคนต้องรับผิดชอบร่วมกัน

2. เน้นการสร้างให้ผู้ปฏิบัติงานทุกคนมีความเป็นเลิศในทุกด้าน ไม่ใช่ผู้บริหารที่รับผิดชอบในความสำเร็จหรือความล้มเหลวขององค์กรแต่ต้องรับผิดชอบร่วมกันระหว่างผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงาน การพัฒนาผู้ปฏิบัติงานให้มีความสามารถรอบด้านก็เพื่อให้คนเหล่านั้นมีส่วนร่วมในการบริหารงาน ให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการใช้ความรู้ความสามารถที่มีต่อความสำเร็จขององค์กร เมื่อเกิดปัญหาในงานไม่ใช่ว่าไปยังผู้บริหารให้ตัดสินใจแต่ทุกคนมีภาระร่วมกันในการใช้ความเป็นเลิศแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น

3. ผู้นำจะใช้วิธีการแก้ปัญหาโดยให้ผู้ปฏิบัติงานแก้เอง การบริหารในยุคที่ผู้นำแก้ปัญหาได้ทุกอย่างจะหมดไป กล่าวคือ เมื่อได้รับรายงานจากผู้ปฏิบัติงานแทนที่จะให้คำตอบหรือตัดสินใจเอง แต่จะส่งปัญหา กลับคืนไปยังผู้ปฏิบัติพร้อมถามคำถามบางข้อที่กระตุ้นให้ผู้ปฏิบัติเกิดความคิด ขณะเดียวกันก็ให้ข้อมูลบางอย่างที่ทำให้ผู้ปฏิบัติงานคิดเป็นทำเป็นซึ่งเท่ากับเป็นการพัฒนาคนให้สามารถแก้ปัญหาได้

4. ผู้นำจะมอบหมายอำนาจอย่างมากจนพอที่ผู้ปฏิบัติงานสามารถใช้อำนาจนั้นให้งานสำเร็จ ในตัวแต่ขณะเดียวกันก็กำหนดวิธีควบคุมที่ได้ผล การให้ผู้ปฏิบัติงานมีส่วนรับผิดชอบร่วมกับผู้บริหาร จำเป็นต้องให้อำนาจอย่างเต็มที่ในการตัดสินใจ แต่ผู้นำก็มีระบบควบคุมที่ทำให้ตรวจสอบได้ว่าจะก้าวหน้าไปอย่างไร โดยผู้ปฏิบัติงานก็มีอิสระเต็มที่และผู้บริหารไม่ได้เข้าไปยุ่งกับการตัดสินใจของผู้ใต้บังคับบัญชา กล่าวคือ ผู้นำจะมีทั้งความยืดหยุ่นและเข้มงวดในการควบคุมงานไปพร้อมๆ กัน

ดังนั้น ผู้นำชุมชน หมายถึง บุคคลที่ได้รับการยกย่อง หรือได้รับการเลือกให้เป็นผู้นำหรือหัวหน้ากลุ่ม หรือเป็นผู้ที่มีอิทธิพลและมีบทบาทเหนือคนอื่นๆ สำหรับภาวะผู้นำ หมายถึง ความสามารถหรือกระบวนการที่บุคคลอื่น หรือกลุ่มคน สามารถจูงใจให้บุคคลอื่นเชื่อถ้อยยอมรับ ทำให้เกิดความพยายามและความสามารถที่สูงขึ้นในการที่จะทำให้บรรลุเป้าหมายร่วมกัน ภาวะผู้นำ เป็นองค์ประกอบที่สำคัญมากที่สุดประการหนึ่งที่จะช่วยให้กลุ่ม และองค์การสามารถทำงานประสบความสำเร็จตามเป้าหมายได้ ในการเป็นผู้นำที่ดีบุคคลจำเป็นต้องเข้าใจบทบาทหน้าที่ของผู้นำ และคุณสมบัติของผู้นำที่ดี มีแนวคิดที่แสดงให้เห็นว่าการบริหารจัดการมีความแตกต่างจากภาวะผู้นำในหลายประการทั้งในด้านการกำหนดทิศทาง การเข้าร่วมของพนักงาน และการสร้างความสัมพันธ์ และเนื่องจากในยุคนี้เป็นยุคของการเปลี่ยนแปลงและการแข่งขัน ผู้นำจำเป็นต้องรู้เท่าทันกระแสการเปลี่ยนแปลงทั้งของสังคมและองค์การ รวมทั้งบทบาทของผู้นำในอนาคตด้วยมีแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับภาวะผู้นำจำนวนมาก ดังนั้น คุณลักษณะของผู้นำ พฤติกรรมของผู้นำ ภาวะผู้นำแนวใหม่ เป็นผู้นำที่มีประสิทธิภาพ และคุณลักษณะของผู้นำที่ดี ผู้นำที่ประสบความสำเร็จ ที่ได้ศึกษาจากกลุ่มเป้าหมายพบว่า มีภาวะผู้นำ 6 องค์ประกอบ ประกอบไปด้วย 1) การส่งเสริมแรงบันดาลใจผู้ใต้บังคับบัญชา 2) การใส่ใจและปรารถนาดีต่อผู้อื่น 3) การมีศีลธรรมในการประกอบการ 4) ความสามารถในการคิดเชิงกลยุทธ์ 5) การเสริมสร้างจิตสำนึกต่อสังคม และ 6) การเปิดกว้างยอมรับสิ่งต่างๆ

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งต่อไป

ผลการศึกษาวิจัย เรื่อง การศึกษาภาวะผู้นำ และทิศทางใหม่ เพื่อสร้างแรงจูงใจในการทำงานให้ชุมชนในยุคไทยแลนด์ 4.0 ดังกล่าวผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ควรการทำกรวิจัยในเชิงคุณภาพ เพื่อศึกษาสัมพันธภาพระหว่างผู้นำชุมชน กับกลุ่มประชาชนทั่วไป ในสังคมสมัยใหม่ที่มีความก้าวหน้าเกี่ยวกับเทคโนโลยี โดยใช้การศึกษาปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอก ปัจจัยภายในชุมชนประกอบด้วย ศักยภาพและบทบาทของผู้นำชุมชน ความเข้มแข็งของชุมชน ความเข้มแข็งขององค์กรชุมชน และคุณลักษณะของสมาชิกชุมชน ส่วนปัจจัยภายนอกชุมชน ประกอบด้วย การได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานภายนอก และการได้รับการยอมรับจากหน่วยงานภาครัฐและชุมชนอื่นๆ

2. ควรศึกษากระบวนการเรียนรู้ของชุมชนในด้านความเข้มแข็งการท่องเที่ยงชุมชน เนื่องจากเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่จะทำให้ชุมชนมีศักยภาพในการบริหารจัดการทรัพยากรด้านต่างๆ ที่มีอยู่ในชุมชนได้อย่างมีระบบ และนำไปสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืนต่อไป

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี